

douane

Nieuwe circulaire over invoer van oldtimers maakt einde aan verwarring

Eric GROSJEAN en Marc VANDENDIJK Vandendijk en Partners advocaten

Over het statuut van oldtimer bij invoer heerste jarenlang de grootste onzekerheid, door wisselende standpunten van de Belgische douaneadministratie, en afwijkingen ten

opzichte van onze buurlanden Aan die onzekerheid komt nu een einde. Op 5 juli 2018 heeft de fiscus namelijk circulaire 2018/C/87 "betreffende motorvoertuigen voor verzamelingen van historisch of etnografisch belang" gepubliceerd. Die circulaire implementeert de Aanvullende Aantekening bij hoofdstuk 97 van de gecombineerde nomenclatuur van 31 oktober 2013, en verduidelijkt de voorwaarden om motorvoertuigen in te voeren onder toepassing van tariefpost 9705 00 00, d.w.z. zonder invoerrechten (nultarief) en met slechts 6 % btw (niet aftrekbaar onder de margeregeling).

Voorwaarden voor invoer van collectievoertuigen aan nultarief

Als een motorvoertuig aan de volgende drie criteria voldoet, ontstaat er een weerlegbaar vermoeden dat het gaat om een 'voorwerp voor verzamelingen van historisch of etnografisch belang':

- het verkeert in oorspronkelijke staat, zonder ingrijpende wijzigingen aan het chassis, de stuurinrichting of het remsysteem, de motor enz.;
- is ten minste 30 jaar oud; en
- van een model of type dat niet langer in productie is.

Als één van die voorwaarden niet vervuld is, kan het voertuig niet ingevoerd worden als een collectievoertuig. Het moet dan geïmporteerd worden onder tariefpost 8703 00 00 (tweedehandsvoertuigen), waardoor er 10 % invoerrechten en daarbovenop 21 % btw verschuldigd zijn. Het is aan de invoerder om aan te tonen dat die voorwaarden vervuld zijn.

Als de drie genoemde criteria vervuld zijn maar er toch ernstige twijfel zou rijzen bij de douaneadministratie over de kwalificatie als collectievoertuig, kan de administratie een verder onderzoek gelasten. De douane gaat dan na of het voertuig voldoet aan de volgende vier aanvullende criteria:

- het is relatief zeldzaam;
- wordt normalerwijze niet voor het oorspronkelijke doel gebruikt;
- is het onderwerp van bijzondere transacties buiten de normale handel in soortgelijke gebruiksartikelen; en
- heeft een "hogere waarde".

Als de douaneadministratie kan bewijzen dat het voertuig aan minstens één van die criteria niet voldoet, zal ze de toepassing van tariefpost 9705 00 00 weigeren.

Interpretatie van de vier subsidiaire criteria

De circulaire licht toe hoe we die vier subsidiaire criteria moeten interpreteren. Zo kunnen voertuigen die in serie geproduceerd werden, toch als relatief zeldzaam beschouwd worden in het geval er nog maar enkele exemplaren bestaan. De Nederlandstalige tekst van de circulaire wijkt wel af van de Franstalige tekst. De Franstalige tekst spreekt over "een beperkt aantal" ("*nombre réduit*").

Verder zijn voertuigen niet automatisch uitgesloten wanneer zij ingevoerd en geregistreerd worden door een vennootschap. De notie 'normalerwijze niet voor het oorspronkelijke doel te worden gebruikt' belet dat niet. Het voertuig mag weliswaar, zoals dat criterium expliciet voorschrijft, normalerwijs niet voor het oorspronkelijke doel gebruikt worden. Dat het voertuig als dusdanig nog gebruikt zou *kunnen* worden, is irrelevant. Een voorbeeld van een aanvaardbaar gebruik is een aankoop als belegging. In dezelfde lijn aanvaardt de douaneadministratie nu ook dat er voor een collectievoertuig dat als dusdanig is ingevoerd, een vignet 705 afgeleverd kan worden, waardoor het ingeschreven kan worden bij de FOD Mobiliteit. De circulaire is niet duidelijk over de vraag of de inschrijving en het gebruik van het voertuig als een oldtimer (met name een beperkt gebruik op de weg, met o.a. een verbod op professioneel gebruik en woon-werk- of woon-schoolverkeer) beschouwd wordt als een aanvaardbaar gebruik. Op basis van de verwijzing naar het vignet 705, argumenteren wij van wel. Het is o.i. alleszins uitgesloten om het voertuig professioneel te gebruiken.

De invoer door professionele handelaars houdt geen inbreuk in op de notie 'het onderwerp is van bijzondere transacties buiten de normale handel in soortgelijke gebruiksartikelen'. De professionele handelaar moet dan wel een onderscheid maken tussen de handel in nieuwe voertuigen en gewone tweedehandsvoertuigen, en die in collectievoertuigen. Onder de vroegere, strengere criteria van de Belgische douane kon een professionele handelaar een voertuig niet invoeren als een collectiestuk.

De 'hogere waarde' van het voertuig tot slot moet bepaald worden op basis van de waarde van de onderdelen. In het geval de invoerwaarde van het voertuig de som van de waarde van de onderdelen overstijgt, is er sprake van een hogere waarde.

3 criteria om gewone tweedehandsauto te onderscheiden van oldtimer

4 aanvullende criteria

ook in grote aantallen geproduceerd model kan zeldzaam zijn

belegging

... waarmee gereden mag worden?

Een lange voorgeschiedenis

De discussie of een motorvoertuig al dan niet ingevoerd kon worden als een voorwerp voor verzamelingen, waardoor de vermelde gunstige tarieven van toepassing zijn, woedt al sinds de jaren '80. In die discussie zijn twee arresten van het Europees Hof van Justitie essentieel: het arrest Daiber (C-200/84) van 10 oktober 1985 en het arrest Clees (C-259/97) van 3 december 1998. De voorwaarden die beide arresten vooropstellen, zijn op 30 mei 2008 gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU, als een GN-toelichting.

Europese overleggronde heeft geleid tot uniforme criteria doorheen de EU

Sinds de publicatie van die GN-toelichting hebben de EU-lidstaten de voorwaarden uit beide arresten en de GN-toelichting op zeer uiteenlopende wijze geïnterpreteerd. België hing een zeer strikte interpretatie aan. Om die uiteenlopende interpretaties te harmoniseren, heeft de TAXUD (de dienst van de Europese Commissie die bevoegd is voor douane) een overleggronde georganiseerd. Die overleggronde heeft geleid tot een Aanvullende Aantekening 1 bij hoofdstuk 97 van de gecombineerde nomenclatuur, specifiek over collectievoertuigen. Die Aanvullende Aantekening is op 31 oktober 2013 gepubliceerd (via uitvoeringsverordening (EU) nr. 1001/2013 van 4 oktober 2013), en in werking getreden op 1 januari 2014.

versoepeling met terugwerkende kracht

Met de circulaire 2018/C/87 bevestigt de douaneadministratie, met ingang van 1 januari 2014, dus met terugwerkende kracht, de toepassing van de voorwaarden zoals hierboven uiteengezet. De circulaire blijft op sommige vlakken wel onduidelijk. Bv. over de vraag wanneer de douane kan overgaan tot het bijkomende onderzoek.

Positief is wel dat de administratie met deze circulaire afstand neemt van haar eerdere, te strenge criteria. De erkenning van de prioriteit van de eerste drie criteria toont aan dat de administratie de intentie heeft om meer wagens te laten kwalificeren als collectievoertuigen, om de invoer van collectievoertuigen terug naar België te trekken. Sinds de invoering van de strengere, Belgische criteria in 2009 is de invoer namelijk naar de buurlanden verschoven (o.m. Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk).

Met deze circulaire wordt er meer rechtszekerheid gecreëerd voor Belgische invoerders van collectievoertuigen, en hopelijk daarmee een grotere btw-opbrengst voor de Belgische Staat.